

10ο ΚΡΙΤΗΡΙΟ Τράπεζας Θεμάτων 28235**ΘΕΜΑΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ: Ο πολίτης και οι θεσμοί****A. Μη λογοτεχνικό κείμενο****Η δημοκρατία ζωντανεύει μέσα από τους πολίτες της****A1.**

- 1 Άλλοι νικούν και άλλοι χάνουν στις εκλογές
- 2 Αναγκαία η αποδοχή της ήττας
- 3 Επικοινωνία πολιτών και Κομμάτων μέσω των εκλογών.
- 4 Αναγκαία η αλληλοεμπιστοσύνη στις εκλογές.
- 5 Σε μια δημοκρατία απαραίτητη η γνώση της θέσης του καθενός.
- 6 Πολλές οι μορφές του δημοκρατικού πολιτεύματος.
- 7 Διαφορετική σε κάθε πολιτικό σύστημα η καλλιέργεια των πολιτών.

Το κείμενο τονίζει πως η δημοκρατία παίρνει ζωή από τους πολίτες της. Άλλοι νικούν και άλλοι χάνουν στις εκλογές, είναι όμως αναγκαία η αποδοχή της ήττας από τους χαμένους. Η επικοινωνία πολιτών και Κομμάτων επιτυγχάνεται μέσω των εκλογών, που προϋποθέτουν όμως αλληλοεμπιστοσύνη. Εξάλλου σε μια δημοκρατία είναι απαραίτητη η γνώση της θέσης του καθενός. Ποικίλλει βεβαίως ανάλογα με το πολιτικό σύστημα και η αντίστοιχη καλλιέργεια των πολιτών.

(67 λέξεις)**A2α.**

Θεματική περίοδος: Το παράδειγμα δείχνει ότι η δημοκρατία εξαρτάται εξίσου από ένα σύνολο κανόνων και από τη στάση των πολιτών προς τη δημοκρατία.

Σχόλια/ λεπτομέρειες: Οι πολίτες θα πρέπει να κατανοήσουν και να εκτιμήσουν το σύστημα, και θα πρέπει να αισθάνονται υπεύθυνοι για τη σταθερότητά του. Τα κόμματα πρέπει να αντιμετωπίζουν το ένα το άλλο ως ανταγωνιστές, αλλά όχι ως εχθρούς.

Κατακλείδα: Μόνο τότε μπορεί η δημοκρατία να δείξει την δύναμή της ως το μόνο σύστημα στο οποίο είναι δυνατή η αλλαγή της κυβέρνησης χωρίς **αλλαγή** του πολιτικού συστήματος.

Η Θεματική περίοδος αποκαλύπτει τα στοιχεία από τα οποία αποτελείται μια ιδέα (η δημοκρατία εξαρτάται εξίσου από ένα σύνολο κανόνων και από τη στάση των πολιτών) και τότε η παράγραφος μπορεί να αναπτυχθεί με διαίρεση.

A2β.

Παράγουν= δημιουργούν

Προοπτική = μέλλον

Βίαιες = σκληρές

Μέθοδος ARNOS – τρόπος και δρόμος

Ατζέντα = θέματα για συζήτηση

Αλλαγή = μεταβολή

Πειθήνια = υπάκουα

A3.

Αγαπητοί συμμαθητές μου,

Με μεγάλη χαρά απευθύνομαι σε σας με αφορμή τις εκλογές για την ανάδειξη του νέου Δεκαπενταμελούς Συμβουλίου στο σχολείο μας για να αναλύσω πώς οι εκλογές αυτές μπορούν να λειτουργήσουν αποτελεσματικά για τη δημοκρατική διαδικασία λήψης αποφάσεων στο σχολείο μας.

Ποιοι όμως είναι οι λόγοι για τους οποίους πολλοί νέοι δεν συμμετέχουν στα κοινά και αδιαφορούν για την πολιτική ζωή;

Αρχικά υπάρχει ιδεολογική σύγχυση, αμφισβήτηση της εξουσίας, έλλειμμα δημοκρατίας στα ίδια τα Κόμματα και στην πολιτική ζωή, ενώ τα πολιτικά γεγονότα και οι πολιτικοί λειτουργούν αποτρεπτικά συχνά. Επίσης ο σύγχρονος τρόπος ζωής, η απουσία ελεύθερου χρόνου, ο ατομικισμός, η αδιαφορία και η επιρροή από συνομηλίκους μας και τα νεανικά ενδιαφέροντα, στα οποία η ενασχόληση με την πολιτική ζωή και τις εξελίξεις βρίσκεται στις τελευταίες θέσεις.

Με ποιους τρόπους όμως οι εκλογές μπορούν να λειτουργήσουν αποτελεσματικά για τη δημοκρατική διαδικασία λήψης αποφάσεων στη σχολική κοινότητα;

Όταν επιδειχθεί υπευθυνότητα από όλους τους μαθητές. Να γίνει αντιληπτό ότι μια μαθητική κοινότητα έχει θετικά και αρνητικά στοιχεία και τα δεύτερα μπορεί να βελτιωθούν χάρη στις ενέργειες όλων. Να συμμετέχει το σύνολο των μαθητών στις συνελεύσεις με προτάσεις-λύσεις για τα διάφορα ζητήματα, γιατί δεν εξαφανίζεται η ατομικότητα, αλλά όλοι έχουν θέση και τη διακριτή τους αξία. Να εκλεγούν οι ικανότεροι συμμαθητές μας που θα διαχειριστούν τα προβλήματα της κοινότητας και θα επιδείξουν ειλικρινές ενδιαφέρον για τα θέματα της

Συμπεραίνοντας θα έλεγα πως η συμμετοχή στα μαθητικά συμβούλια μας μυεί και μας εμπλέκει ενεργά στις δημοκρατικές διαδικασίες.

Ευχαριστώ που με ακούσατε. (248 λέξεις)

B. Λογοτεχνικό κείμενο

Πάνος Θασίτης (1923-2008)

Ελληνική Επαρχία μ.Χ.

B1.

Ένας νέος έπαρχος, με φιλοδοξίες πως θα διορθώσει τα πάντα, έφριξε όταν εντόπισε τις φοβερές αυθαιρεσίες της προηγούμενης διοίκησης. Όσοι δέχτηκαν τον έλεγχο του δεν ήθελαν να πετύχει τον σκοπό του να κυβερνήσει σωστά, λόγω

συμφερόντων τους προσωπικών. Τελικά ο νέος έπαρχος ενστερνίστηκε τις συνήθειες που ακολουθούν οι περισσότεροι πολιτικοί και έτσι δε χρειάστηκε να τον διώξουν. (57 λέξεις)

B2 α.

Λέξεις της καθαρεύουσας: «ήλεγξε, καυτηρίασε, την ακάθεκτη έφεσή του για ευποία, χρηστή φιλόπτωχο διοίκηση, γοργά ανέρχεται κι έχει λαμπρό το μέλλον».

Με αυτές τις λέξεις ο ποιητής πετυχαίνει να ειρωνευτεί την κατάσταση που υπήρχε και το σκοπό του νέου έπαρχου να αλλάξει την κακή διοίκηση και να κυβερνήσει σωστά όταν εντόπισε τις φοβερές αυθαιρεσίες. Για αυτό άλλωστε η γλώσσα στο υπόλοιπο ποίημα είναι δημοτική για να δειχθεί η φοβερή αντίθεση με ό,τι έπραξε τελικά.

B2 β.

Με τη χρήση των εισαγωγικών παρατίθενται τα λόγια ενός προσώπου ακριβώς έτσι όπως τα είπε (« Το ίδιο μας κάνει συνεπώς κι αν του περάσει κι αν δεν του περάσει») και δείχνουν ειρωνεία.

Επίσης χρησιμοποιούνται σε φράσεις σπάνια ή μεταφορικά («τον εξαφανίζουμε στο κάτω – κάτω»).

B3.

Σε α΄ πληθυντικό πρόσωπο: *τον αντικαθιστούμε, τον διαγράφουμε,/τον εξαφανίζουμε στο κάτω – κάτω.* Εδώ υπάρχει η άποψη των ανθρώπων που δέχτηκαν τον έλεγχο του νέου επάρχου και δεν θέλουν να πετύχει τον σκοπό του να κυβερνήσει σωστά λόγω συμφερόντων προσωπικών.

Σε γ΄ ενικό πρόσωπο: *Έφριξε σαν πήγε ο ίδιος, με τα ίδια του τα μάτια και τα είδε./Τόση ρεμούλα, τέτοιο χάλι, πού να το φανταστεί.* Εδώ ακούγεται η ποιητική φωνή που σχολιάζει την κατάσταση που βρήκε ο νέος έπαρχος, ο οποίος εντόπισε τις φοβερές αυθαιρεσίες της προηγούμενης διοίκησης.

Με το σχόλιο στους στίχους: *Η αλήθεια είναι πως του πέρασε και του παραπέρασε/... /ούτε βέβαια – τον άνθρωπο! – να τον εξαφανίσουν* η ποιητική φωνή δηλώνει πως παρά τις αρχικές αντιδράσεις ενστερνίστηκε τις συνήθειες που ακολουθούν οι περισσότεροι πολιτικοί και έτσι δε χρειάστηκε να παρέμβει κανείς. Στη φράση αυτή είναι φανερό η ειρωνεία για τη συμπεριφορά και την αλλοίωση του χαρακτήρα όσων αναλαμβάνουν δημόσια αξιώματα. (151 λέξεις)